

100

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS TURÍSTIQUES

de la Comunitat Valenciana

OBJETIVOS DE DESARROLLO
SOSTENIBLE

GENERALITAT
VALENCIANA

COMUNITAT
VALENCIANA

100

RECOMANACIONS

PER A LES DESTINACIONS TURÍSTIQUES

de la Comunitat Valenciana

Generalitat Valenciana

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides i els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en els quals es desplega configuren el nou marc de referència per al desenvolupament. Després de dècades centrats en el creixement, l'Agenda 2030 ha de catalitzar un canvi de paradigma cap a la prosperitat social. Una nova manera de mirar, d'actuar i de prioritzar centrada en les persones que exigeix un canvi profund en la nostra mentalitat, perquè només així podrem construir aqueix món millor que tots desitgem.

La Comunitat Valenciana ha sigut la primera comunitat autònoma a sumar-se al compromís del Govern de la Nació cap a l'Agenda 2030 perquè estem convençuts que els valors de prosperitat, igualtat i justícia han de ser l'eix del nostre model econòmic i social. Hem signat el Pacte Valencià pel Desenvolupament Sostenible amb l'Alta Comissionada per a l'Agenda 2030 i hem sigut pioners en la creació d'un òrgan de gestió per a la consecució dels ODS: l'Alt Consell Consultiu per al Desenvolupament de l'Agenda 2030, que assessora al Consell. Estem impulsant des de totes les conselleries polítiques que participen de l'esperit de l'Agenda 2030 per a lluitar contra la desigualtat econòmica, fomentar el treball digne i la igualtat de gènere, apostar per un model econòmic més net i garantir la conservació del nostre medi natural i dels nostres costums i tradicions.

Per a la Comunitat Valenciana el turisme és un sector estratègic. L'activitat turística -que genera el 14,6% del PIB autonòmic, el 15,1% de l'ocupació, el 6,4% de la despesa pública corrent i el 13,3% del total d'impostos recaptats- també ha de contribuir a construir la societat més pròspera, igualitària i inclusiva que desitgem. I tenim moltes cartes a favor. Les destinacions de la Comunitat Valenciana posseeixen l'experiència acumulada de molts anys en gestió turística d'èxit i poden ser referents en l'impuls a models de creixement sostenibles i inclusius que milloren la qualitat de vida dels ciutadans.

Totes les destinacions de la Comunitat Valenciana, independentment de la seua grandària o vocació, poden impulsar models sostenibles i inclusius aprofitant el context actual, marcat pel creixement econòmic, l'expansió del sector turístic, la revolució digital i la consolidació d'una tendència en la demanda turística que busca consums responsables, singulars i autèntics. És el moment d'apostar per la sostenibilitat. Els qui millor s'adapten als canvis donaran forma al futur.

XIMO PUIG

President de la Generalitat Valenciana

Turisme Comunitat Valenciana

El turisme, una activitat absolutament estratègica per a la Comunitat Valenciana, ha d'adaptar-se a una nova realitat imposada per la revolució digital, els canvis geopolítics al nostre entorn i també les noves demandes dels viatgers, que busquen no solament qualitat i singularitat sinó, cada vegada més, experiències turístiques respectuoses i responsables.

Des de Turisme Comunitat Valenciana ens hem compromés a impulsar l'evolució del nostre model turístic cap a un model més sostenible. La Llei de Turisme, Oci i Hospitalitat de la Comunitat Valenciana construeix el nou marc de referència per al desenvolupament del turisme en el territori basat en la sostenibilitat, els entorns col·laboratius, l'ètica i la innovació i digitalització de l'activitat. Des del Codi Ètic del Turisme Valencià realitzem una crida al sector, a l'administració local, als professionals del turisme i als visitants a respectar i promoure els valors dels ODS de l'Agenda 2030.

Però la contribució real del turisme a l'Agenda 2030 es dona en el pla local. Són les destinacions turístiques les qui poden crear valor compartit amb la ciutadania i amb el sector turístic on tenen competència. Amb les empreses, donant-les suport per a integrar-se en el teixit econòmic i social local i a ser més competitives. En el territori, garantint la protecció del patrimoni cultural i natural i dels valors locals tangibles i intangibles que el componen. Ací és on resideix la nostra singularitat. Amb les persones, impulsant el treball digne i obrint llits perquè tots, incloent als col·lectius desfavorits, troben en l'activitat turística una opció real de progrés econòmic i social. I també amb la seua governança, necessàriament participativa, que ha de crear les condicions perquè l'anterior succeísca amb eficiència i transparència.

Volem que l'hospitalitat siga el valor diferenciador de la proposta turística de la Comunitat Valenciana perquè estem convençuts que no solament és possible, sinó necessari, impregnar el desenvolupament econòmic de valors humans. Hem desenvolupat aquesta guia per a animar a totes les destinacions turístiques de la Comunitat Valenciana a sumar-se al moviment global cap a la sostenibilitat, la igualtat, la cura del nostre entorn i l'aposta per les persones. Per a això hem seleccionat 47 metes sobre les quals les destinacions poden actuar de manera immediata des de la gestió turística. Esperem que les 100 recomanacions que componen aquesta guia servisquen d'inspiració a totes les nostres destinacions per a aportar el seu granet d'arena a la construcció d'aqueix món més just que tots desitgem. Perquè cada iniciativa compta.

FRANCESC COLOMER

Secretari Autonòmic de Turisme

Guia de continguts

1. **L'AGENDA 2030 I ELS 17 ODS DE NACIONS UNIDES.** Pàg. 8
2. **EL TURISME COM CONTRIBUÏDOR NET ALS ODS.** Pàg. 10
3. **LA COMUNITAT VALENCIANA I L'AGENDA 2030.** Pàg. 12
4. **COM UTILITZAR AQUESTA GUIA.** Pàg. 14
Índex per termes. Pàg. 16
5. **100 RECOMANACIONS ODS PER A DESTINACIONS TURÍSTIQUES.** Pàg. 20

El sector turístic local. Desenvolupament turístic sostenible per a crear prosperitat. Pàg. 22

El territori. Turisme responsable: protecció del patrimoni i medi ambient. Pàg. 22

Les persones. Turistes, treballadors, empresaris, gestors públics i ciutadans. Pàg. 34

Governança turística. Col·laboració 360º i gestió local. Pàg. 42

Visual map. Pàg. 50
6. **PER A SABER MÉS.** Pàg. 52

1. L'Agenda 2030 i els 17 ODS de Nacions Unides

L'1 de gener de 2016 va entrar en vigor l'Agenda 2030 de Nacions Unides i els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), subscrita per 193 estats membres. L'Agenda 2030 conforma el nou paradigma global de desenvolupament, en un moment en el qual és necessari replantejar com afrontar els reptes als quals la humanitat s'enfronta, com pal·liar no solament la pobresa sinó també la desigualtat que malgrat el creixement econòmic continua en alça, en definitiva de quina manera construir un escenari de prosperitat en el qual el creixement siga incliusiu i sostenible, ateses les necessitats i expectatives de persones, organitzacions i sectors productius.

L'Agenda 2030 és producte d'un consens global i incorpora cinc esferes d'importància decisiva: les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i les aliances, i interconnecta els pilars social, econòmic i mediambiental de la sostenibilitat. Al seu torn, els 17 ODS de l'Agenda 2030 es despleguen en 169 metes. S'obri així un gran ventall de possibilitats per a contribuir, cadascú des de la seua competència i capacitat, a l'agenda global. Per a mesurar els avanços, s'incorporen 250 indicadors a les estadístiques nacionals. El Fòrum Polític d'Alt Nivell és la plataforma de Nacions Unides responsable de realitzar el seguiment de l'Agenda 2030 per part

dels estats, que presenten anualment les seues Revisions Nacionals Voluntàries (VNR, del seu acrònim en anglés).

Però no es poden abordar reptes globals únicament des dels països. Nacions Unides insta a totes les institucions, al sector privat com a gran agent econòmic i social, i també als governs regionals i locals, a aportar el seu granet d'arena.

En aquest context s'ha constituït el Grup de Treball Mundial de Governos Locals i Regionals per a donar veu i coordinar als governs regionals i locals. Des de la plataforma Localitzant els ODS es produeixen i recopilen eines que els ens locals poden utilitzar per a contribuir als ODS.

Moltes de les metes desplegades en l'Agenda 2030 són competència de les administracions locals, que han d'implicar-se i dotar-se dels mitjans i la capacitat que necessiten. El rol dels governs locals en la consecució dels ODS és vital. Els municipis són els autèntics agents del canvi per la seua proximitat a la ciutadania i al territori, i per tant per la seua capacitat d'incorporar a la societat civil i al teixit empresarial a aquest il·lusionant procés.

“Tots els ODS tenen metes directa o indirectament relacionades amb el treball diari dels governs locals i regionals. Aquests no haurien de considerar-se com a mers implementadors de l’Agenda. Els governs locals són responsables polítics, catalitzadors del canvi i el nivell de govern millor situat per a vincular els objectius globals amb les comunitats locals.”

Ciutats i Governos Locals Units (CGLU), Objectius de Desenvolupament Sostenible. El que els governs locals han de saber, 2015.

Per a més informació visite l'adreça web oficial dels [Objectius de Desenvolupament Sostenible](https://www.un.org/sustainabledevelopment/) de Nacions Unides.

2. El turisme com contribuïdor net als ODS

El turisme és una indústria global que genera el 10% del PIB en el món, més que altres sectors com la banca o l'agricultura. Un sector molt dinàmic, amb unes taxes de creixement que superen les previsions per a la resta de la economia. En 2018 va haver-hi més de 1.400 milions de viatges internacionals, i tot indica que continuarà la seua expansió a ritme accelerat. És, a més, un dels majors creadors d'ocupació del món, i un dels més incloents. En els pròxims anys la indústria turística, les grans empreses i especialment les Pimes, crearan un de cada quatre nous llocs de treball.

Per a la Comunitat Valenciana, el turisme és un sector estratègic que en 2017 va generar directament 12.629 milions d'euros, el 11,6% del PIB regional. Si se suma l'efecte arrossegament del turisme sobre altres sectors, el turisme va generar quasi 16 mil milions d'euros, fins a arribar al 14,6% del PIB. En termes d'ocupació, el turisme va generar 228.880 llocs de treball, el 12,0% del total en la Comunitat Valenciana, als quals se sumen

altres 58.869 llocs de treball indirectes, un 3,1% addicional. La riquesa creada pel turisme redunda a més en les arques públiques, amb 2.427 milions d'euros en recaptació fiscal, el 13,3% del total, procedent del turisme.

L'activitat turística és una magnífica dinamitzadora de les economies locals gràcies al seu efecte multiplicador i a ser una indústria que no precisa d'enormes inversions i que pot desenvolupar-se en una varietat d'entorns. Per això, en l'Agenda 2030 el turisme apareix com una de les palanques per a aconseguir un creixement més sostenible i inclusiu, i apareix explícitament en el desenvolupament dels ODS 8, 12 i 14, que estan respectivament relacionats amb el desenvolupament econòmic inclusiu i sostenible, el consum i la producció sostenibles i l'ús sostenible dels oceans i els recursos marins.

Però l'abast de la contribució del turisme als ODS és molt major. La Organització Mundial del Turisme (OMT) afirma que el turisme sostenible

*El portal tourism4sgds.org de la OMT recull exemples de la aportació de l'activitat turística a l'Agenda 2030

“L’aprofitament dels beneficis que reporta el turisme serà fonamental per a aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible i fer realitat l’agenda per al desenvolupament després de 2015.”

Ban Ki-moon
Ex-secretari General de
Nacions Unides

contribueix, directa o indirectament, als ODS en múltiples plans pel seu potencial per a reduir la pobresa i desigualtat, apoderar a la dona, impulsar models de creixement econòmic incliusiu i sostenible, crear treball digne, fomentar la innovació, protegir el patrimoni natural i cultural, etc. L’aposta pel desenvolupament de models turístics sostenibles és inequívoca, com va quedar reflectit en la declaració de 2017 com Any Internacional del Turisme Sostenible per al Desenvolupament impulsat per la OMT*.

Les destinacions són corretges de transmissió dels ODS al territori precisament per la capacitat de la gestió turística local per a crear valor compartit amb la ciutadania i amb el sector turístic, actuant on té competència:

- Garantint la protecció del seu patrimoni cultural i natural i dels valors locals tangibles i intangibles que el componen.
- Impulsant el seu capital humà i obrint llits perquè els residents, incloent als col·lectius desfavorits, troben en l’activitat turística una opció real de progrés econòmic i social com a proveïdors, empleats i prestadors de serveis.
- Innovant en la cadena de valor turística i abordant les restriccions a la competitivitat de la destinació turística i de les seues empreses, especialment en el pla digital.
- Impulsant models de governança que creen les condicions perquè l’anterior succeísca amb eficiència i transparència.

En definitiva, és el moment d’apostar per la sostenibilitat. Les destinacions turístiques han d’impulsar models de creixement sostenibles i incliusius aprofitant el context actual, marcat pel creixement econòmic, la expansió del sector turístic, la revolució digital i la consolidació d’una tendència en la demanda turística que busca consums responsables, singulars i autèntics.

3. La Comunitat Valenciana i l'Agenda 2030

La Comunitat Valenciana ha sigut pionera en Espanya en la realització d'una aposta ferma per a la consecució de l'Agenda 2030 de Nacions Unides. Per a això la Generalitat Valenciana ha assumit el compromís explícit d'incorporar els ODS a les polítiques públiques i programes autonòmics i també d'impulsar la localització dels ODS en tot el territori.

Després de la aprovació del Pla de Acció Agenda 2030 i la constitució de l'Alt Comissionat per a l'Agenda 2030 per part del Govern de la Nació, la Comunitat Valenciana va ser la primera en signar un acord amb aquest organisme, el Pacte Valencià pel Desenvolupament Sostenible.

La Generalitat Valenciana ha creat un òrgan col·legiat de coordinació, l'Alt Consell Consultiu per al Desenvolupament de l'Agenda 2030. Aquest òrgan té la funció de transmetre als integrants del Consell i a la resta del sector públic, les propostes i recomanacions pertinents per al

desenvolupament de normes, plans i projectes autonòmics per a la consecució dels 17 ODS i en la prioritització d'accions a favor de l'Agenda 2030. L'Alt Consell Consultiu per al Desenvolupament de l'Agenda 2030 està adscrit a la Presidència de la Generalitat i integrat pel Consell i representants d'entitats pertanyents al teixit social, educatiu, empresarial i municipal de la Comunitat Valenciana.

Les funcions d'impuls a la consecució de l'Agenda 2030 estan assignades a la conselleria competent en cooperació al desenvolupament, sense menyscar que altres instàncies inicien les seues pròpies actuacions en aquest respecte. En aquest sentit, s'han impulsat iniciatives legislatives i s'ha instat a la implicació d'organitzacions socials i a la coordinació interinstitucional per al desplegament de programes alineats amb els ODS en matèries com l'educació, sensibilització, responsabilitat social corporativa, canvi climàtic, pobresa,

sostenibilitat dels sectors productius i diàleg social. Així mateix, es promou la integració de les diferents iniciatives en xarxes i aliances nacionals i internacionals.

En l'àmbit turístic, des de Turisme Comunitat Valenciana s'ha impulsat un marc de referència fonamentat en els conceptes d'hospitalitat i sostenibilitat, que impregnen el desenvolupament normatiu. Els documents de referència són dos. El primer, la Llei 15/2018, de 7 de juny, de Turisme, Oci i Hospitalitat de la Comunitat Valenciana estableix com a compromisos la sostenibilitat, hospitalitat, seguretat i garantia, vertebració territorial, competitivitat i qualitat, agilitat, transparència, participació i corresponsabilitat, respecte entre els drets de turistes i residents, turisme accessible i inclusiu, i igualtat. El segon, el Codi Ètic del Turisme Valencià, proposa el compromís de tots els agents turístics i institucionals i de la societat valenciana per un model turístic sostenible i responsable basat en la corresponsabilitat de tots.

L'hospitalitat s'erigeix com el principi bàsic d'actuació, el valor diferencial de la Comunitat Valenciana, on resideix la singularitat i competitivitat de la nostra proposta turística. En l'hospitalitat amb conflueixen valors com la cordialitat, el respecte, la inclusió, la sostenibilitat i la professionalitat. El Codi Ètic del Turisme Valencià llança una invitació a la administració autonòmica, les empreses, els ens locals i també els turistes a sumar-se i fer seus aquests valors en els seus respectius àmbits d'actuació.

Les 100 recomanacions que es recopilen en aquesta guia són un exponent més del compromís de la Generalitat Valenciana amb la consecució dels ODS. Les recomanacions troben el seu reflex en els 17 ODS i en una selecció de 54 metes rellevants per al turisme, així com en els compromisos del Codi Ètic del Turisme Valencià.

CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

El Codi Ètic del Turisme Valencià, publicat en 2017 per Turisme Comunitat Valenciana, desplega 40 compromisos dirigits a l'administració autonòmica, les empreses turístiques, les administracions locals i també als turistes. Un document que defensa l'hospitalitat com a valor diferencial, sostinguda pels valors de cordialitat, respecte, inclusió, sostenibilitat i professionalitat.

700 organitzacions (ens locals, associacions i empreses turístiques) han signat ja el Codi Ètic i conformen un ecosistema que assumeix l'objectiu d'instal·lar l'ètica, la responsabilitat social corporativa i l'hospitalitat com a atributs de la proposta turística valenciana i com a factors de cohesió de tot l'ecosistema turístic.

4. Com utilitzar aquesta guia

Turisme Comunitat Valenciana convida a totes les destinacions turístiques, amb independència de la seua grandària, de la seua ubicació o del seu model de gestió, a contribuir als ODS de Nacions Unides des de la seua competència i segons les seues capacitats. Per a això, hem editat aquesta guia de referència en la qual oferim idees perquè cada destinació, amb les seues peculiaritats, avance cap a un model més respectuós amb el medi ambient, més inclusiu, més participatiu, més competitiu, més divers o més igualitari. Un total de 100 recomanacions que, sumades una a una, generen un moviment de fons cap a la construcció d'aqueixa societat que tots desitgem.

Per a facilitar la lectura, hem agrupat les 100 recomanacions en quatre grans plans de treball que s'emmarquen dins de les competències municipals: el sector turístic local, el territori, les persones i la governança. Cada pla de treball es desplega, al seu torn, en temes específics.

Les destinacions turístiques atenen les seues necessitats segons les seues prioritats i capacitats. Com les recomanacions estan agrupades de manera temàtica, el lector pot realitzar la consulta directament en cada tema, i també trobar altres continguts relacionats realitzant una recerca per paraules clau. Aquest índex és molt útil, ja que és possible abordar una mateixa problemàtica des de diferents perspectives.

Per a conèixer l'encaix de cada pla de treball municipal amb l'Agenda 2030 s'ha incorporat a cada bloc de recomanacions no solament les metes a les quals contribueix sinó també una referència als cinc pilars de l'Agenda 2030 (persones, prosperitat, planeta, aliances i pau). Al final de l'apartat de recomanacions s'ha incorporat un mapa visual que resumeix aquestes connexions.

Finalment, incloem un apartat de referència amb enllaços a documents i recursos que poden resultar d'utilitat per al lector.

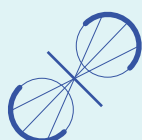
Per plans de treball i temes

Cada pla de treball i cada tema es desenvolupa de manera independent, així les destinacions poden utilitzar la guia d'acord amb els seus interessos i prioritats.

APP
SOSTENIBILITAT
TURISME ODS
INCLUSIÓ BENESTAR

Per paraules clau

També és possible realitzar recerques d'un determinat concepte, per a això s'inclou un índex de termes que indica en quines pàgines apareix cada paraula.

Mapa visual

Un mapa visual que permet, d'una ullada, conèixer l'abast de les temàtiques per cada adscripció a les cinc palanques de l'Agenda 2030 i a les metes dels ODS.

Per a saber més

La versió digital d'aquesta guia inclou enllaços a documents de referència de gran utilitat per a aprofundir en els continguts. Per descomptat, senten-se lliures de compartir.

Índex per termes

A

accessibilitat	26,27,32,39
activitats tradicionals	23, 24
Agenda 2030 /ODS	4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 20, 21, 25, 27, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53
agricultura	10, 24
aigua	9, 29, 31, 32, 33, 51
aliances	13, 14, 20, 21, 27, 36, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 51
App	26, 46, 48
àrees naturals protegides / parcs naturals	30, 31
associació	13, 24, 30, 32, 33, 36, 38, 40
atractiu / recurs turístic	20, 26, 27, 39, 45
atur / aturats	38, 40

B

benestar	25, 35, 49
Big Data / dades	47, 48
biodiversitat	31, 55

C

cadena de valor	11, 23, 24, 25, 27, 33, 50
canvi climàtic	13, 25, 32, 37, 45, 53
certificació	26, 27, 31, 32, 50
ciutadania / població / resident	4, 5, 7, 8, 11, 20, 23, 26, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 43, 46, 48, 49,
ciutat	9, 26, 36, 45, 51, 52
club de producte	24, 25
competències / habilitats	7, 26, 40

competitivitat	11, 13, 40, 50
conscienciació / sensibilització	13, 21, 27, 30, 31, 32, 35, 36, 37 38, 50
consum	9, 11, 21, 29, 32, 33, 47, 49, 50, 51
contractació pública	38, 40, 49, 53
Creaturisme	24, 25
cultura / manifestació cultural	5, 11, 21, 24, 25, 29, 30, 31, 37, 44, 46, 48 49, 50, 53

D

dades / Big Data	47, 48
desenvolupament	4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 24, 25, 27, 29, 33, 35, 36, 37, 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53
desigualtat	4, 8, 11, 35, 39, 51
Destinació Turística Intel·ligent (DTI)	26, 27, 48, 50,
digitalització / transformació digital	5, 26, 27, 38, 48, 50
discapacitat	38, 39, 41, 47, 50
discriminació	35, 38, 39, 45, 50
dones / gènere	4, 11, 21, 25, 35, 37, 38, 39, 41, 50, 51

E

economia local	10, 21, 23, 24, 40, 44, 50
economia circular	32,50
ecosistema(s) / ecosistemes / medi ambient	7, 14, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 50, 51
eficiència	5, 11, 48
eficiència energètica	32, 33, 50
empremta de carboni	33, 50
emprenedors / emprenedoria	26, 38,

empresa / empreses / teixit empresarial / sector privat 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 47, 49

energia 9, 32, 51

entorn / medi natural 4, 5, 10, 29, 30, 31, 32, 45, 50,

espai públic / ciutadà 26, 32, 48,

esdeveniment 24, 36, 39, 46, 49,

exclusió 35, 38, 50

F

fires / festes 24, 29, 31, 39

formació / capacitat 21, 24, 26, 27, 31, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 50

G

gastronomia / gastronòmic 24, 31

Generalitat Valenciana 4, 12, 13, 38, 43, 44, 46, 50, 52

gènere / dones 4, 11, 21, 25, 35, 37, 38, 39, 41, 50, 51

gestió / gestor 4, 5, 7, 11, 14, 20, 21, 24, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 50, 51, 53

governança 5, 7, 11, 14, 20, 21, 30, 42, 43, 44, 45, 47, 49, 50, 51,

H

habilitats / competències 7, 26, 40

hospitalitat 5, 13, 35, 36, 37, 38, 44, 45, 46, 49, 50, 52,

I

identitat 29, 30

igualtat 4, 5, 8, 11, 13, 21, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 48, 50, 51

inclusió / inclusiu / inclusiva 4, 8, 10, 11, 13, 14, 20, 21, 35, 38, 39, 40, 41, 44, 45,

innovació 5, 11, 21, 23, 25, 26, 27, 50, 51

interpretació 26, 30

Invat-tur 24, 26, 27, 40

J

joves 35, 38, 40, 41

L

legislació / llei 5, 13, 39, 43, 44, 45, 46, 49, 52,

M

mesurament 21, 33, 43, 48, 50

medi ambient / ecosistema / ecosistemes 7, 14, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 50, 51

medi / entorn natural 4, 5, 10, 29, 30, 31, 32, 45, 50

medi rural 23, 24, 25, 29, 30, 38, 44, 45, 50

movilitat 48

O

Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)
/ Agenda 2030 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 20, 21, 25, 27,
31, 33, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53
ocupació digna / treball digne 4, 5, 9, 21, 35, 40, 50

P

païsatge 29, 31, 53
participació / participatiu / participativa 5, 13, 14, 21,
24, 25, 33, 36, 38, 39, 43, 44, 46, 50
patrimoni 5, 11, 21, 29, 30, 31, 48, 50
pla(ns) / planificació 39, 40, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50,
51
plataforma / plataformes 8, 41, 48, 53
platja 26, 27, 32, 33, 39
població / ciutadania / residents 4, 5, 7,
8, 11, 20, 23, 26, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40,
43, 46, 48, 49
producte(s) local(s) 23, 24, 25, 49
producte turístic 24, 30, 31
productor(s) 24, 25
professional(s) / professionalitat 5, 13, 20, 40
programa / programes 12, 24, 25, 26, 27, 32, 33, 36, 37,
38, 39, 46
promoció 29, 43, 46,
públic-privat 43, 46

Q

qualitat 4, 5, 23, 25, 26, 29, 35, 38, 40, 41, 47, 50, 51
qualitat turística 13, 23, 26, 27, 32
Qualitur 26, 27, 32

R

reciclar / reciclat / reciclatge 33
recurs(os) / atractiu(s) turístic(s) 20, 26, 27, 39, 45
recursos naturals / espais naturals 26, 27
resident / població / ciutadania 4, 5, 7,
8, 11, 20, 23, 26, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40,
43, 46, 48, 49
residus 32, 33, 50
respecte 13, 37
Responsabilitat Social Corporativa (RSC) 48
ruta / rutes 24, 30, 39, 44

S

saturació 48
sector privat / empresa / empreses / teixit empresarial
5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 31,
32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 47, 49
seguretat 13, 48, 49
senderisme 28, 30
sensibilització / concienciació 13, 21, 27, 30, 31, 32,
35, 36, 37, 38, 50
sensors 48
serveis / serveis turístics / serveis públics turístics 26,
31, 36, 43, 44, 46, 48, 53

T

tecnologia 21, 23, 26, 27, 32, 38, 39, 47, 48, 49, 50
teixit empresarial / sector privat / empresa / empreses 5,
7, 8, 10, 11, 12, 13, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 31, 32, 33,
34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 47, 49
territori 5, 7, 8, 11, 12, 14, 20, 21, 28, 29, 43, 44, 48, 51,
53

treball digne / ocupació digna	4, 5, 9, 21, 35, 40, 50
transformació digital / digitalització	5, 26, 27, 38, 48, 50
transparència	5, 11, 13, 48
transport	32
Turisme Comunitat Valenciana	5, 13, 14, 24, 26, 27, 30, 33, 37, 38, 39, 40, 44, 46, 48, 53, 54
turisme accessible	13, 38, 39
turisme en el medi rural	23, 24, 25, 29, 30, 38
turisme de natura	30, 31
turisme gastronòmic	24, 31
turisme ornitològic	30
turisme responsable	7, 28, 52
turisme sostenible / desenvolupament turístic sostenible / sostenibilitat	4, 5, 10, 11, 13, 21, 23, 24, 25, 29, 30, 32, 35, 36, 37, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 52

U

urbanisme	48
-----------	----

V

valors locals / valors propis de la destinació	5, 11, 30, 31, 37
visitant / turista	5, 13, 18, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 48
vulnerable / vulnerabilitat	35, 38, 41

5. 100 recomanacions ODS per a destinacions turístiques

Tal com es recull en el Codi Ètic del Turisme Valencià, és necessari que l'administració, el sector i la ciutadania siguen conscients, coneguen i s'impliquen a contribuir, cadascú al seu nivell i la seua capacitat, als ODS de l'Agenda 2030.

Les 100 recomanacions a continuació són un primer pas per a emprendre un camí cap a un turisme més respectuós, tolerant i inclusiu. Tots els gestors de turisme coneixen bé el seu treball, que afecta als quatre ingredients del turisme. Els **plans de treball** són:

- les **empreses** que formen el seu sector turístic;
- el **territori**, que inclou tots els atractius, les infraestructures, etc.;
- les **persones**, tant els professionals del sector com la població;
- i la **governança** de l'activitat, que implica planificar accions i una labor de coordinació amb tots els altres actors.

Els quatre plans de treball es despleguen en un total de **10 temes**. Per a cada tema s'ofereix una breu explicació, una col·lecció de recomanacions, les metes i els ODS als quals contribueix, amb la correspondència als pilars de l'Agenda 2030, i també la seua correspondència amb els compromisos del Codi Ètic del Turisme Valencià.

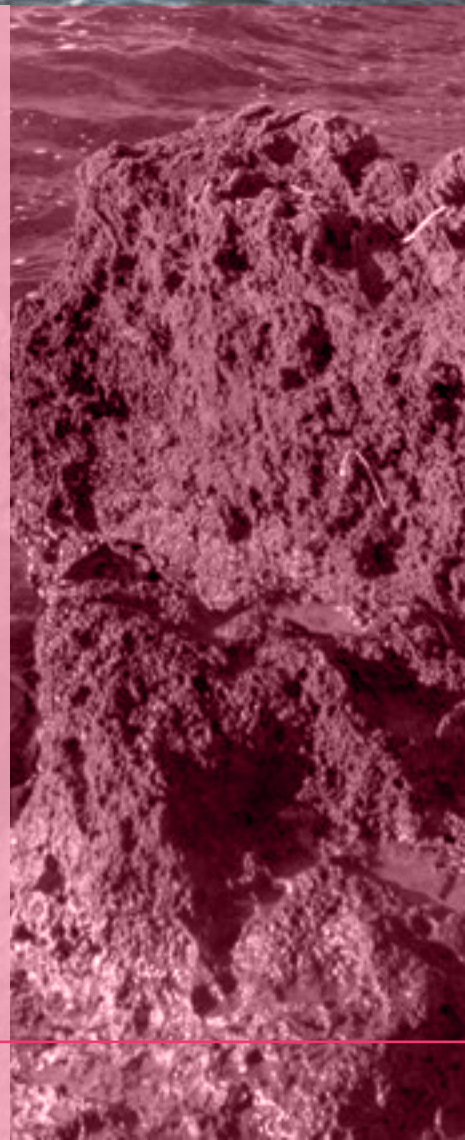
La taula a continuació mostra la correspondència entre els quatre grans plans de treball del gestor turístic local desplegats en temes concrets, amb els ODS als quals poden contribuir i també el pilar de l'Agenda 2030 en el qual s'emmarquen: persones, planeta, prosperitat, pau o aliances.

PLANS DE TREBALL	TEMES	ODS ALS QUALS CONTRIBUEIX	PILARS AGENDA 2030
EL SECTOR TURÍSTIC LOCAL	1. Un turisme sostenible i integrat en l'economia local Rec. 1-7	 	Persones i prosperitat
	2. Innovació i tecnologia per a competir millor i reduir l'impacte Rec. 8-18	 	Prosperitat
EL TERRITORI	3. Turisme i protecció del patrimoni natural i cultural Rec. 19-31	 	Planeta i prosperitat
	4. Ús eficient dels recursos i consum responsable Rec. 32-44	 	Planeta i prosperitat
LES PERSONES	5. Sensibilització: creant consciència Rec. 45-56	 	Persones i planeta
	6. Igualtat, inclusió i gènere en turisme Rec. 57-67	 	Persones i prosperitat
	7. Formació, competències professionals i ocupació digna Rec. 68-75	 	Persones i prosperitat
LA GOVERNANÇA TURÍSTICA	8. Planificació de la destinació Rec. 76-81	 	Prosperitat, planeta, pau i aliances
	9. Aliances i participació Rec. 82-88	 	Planeta i aliances
	10. Gestió turística local sostenible i mesurament Rec. 89-100	 	Persones, planeta, prosperitat, pau i aliances

EL SECTOR TURÍSTIC LOCAL

DESENVOLUPAMENT
TURÍSTIC SOSTENIBLE
PER A CREAR
PROSPERITAT

El turisme és un motor econòmic de nombrosos municipis de la Comunitat Valenciana, i ha de ser també una font de prosperitat social. El turisme genera riquesa i ocupació per als residents i millora la capacitat del municipi d'atraure inversions i infraestructures que milloren la qualitat de vida local. La seua sostenibilitat depén de la seua capacitat de servir als interessos de la població i fer un ús sostenible dels recursos.

En desenvolupar l'activitat turística, cal procurar integrar-la en la resta d'activitats econòmiques del municipi. En aquest sentit, el Codi Ètic del Turisme Valencià convida al sector turístic a contractar i proveir-se localment amb la finalitat de reforçar les cadenes de valor de proximitat. Quan el turisme demanda productes i serveis locals ajuda a dinamitzar l'economia de la destinació turística. A més, és una excel·lent estratègia per a donar a les activitats tradicionals del medi rural el valor que mereixen i contribuir a mantindre-les vives.

Perquè tot això siga possible necessitem un sector turístic dinàmic, rendible i amb capacitat de creixement, un sector capaç de competir en el món amb uns nivells de qualitat de referència en el mercat, innovació i tecnologia, tal com exigeix el turista connectat i una indústria turística global netament digital.

El pla de treball del Sector Turístic Local es desplega, doncs, en dos temes:

Tema 1. Un turisme sostenible i integrat en l'economia local

Tema 2. Innovació i tecnologia per a competir millor

Tema 1

TURISME SOSTENIBLE INTEGRAT EN L'ECONOMIA LOCAL

Una de les tasques principals d'un municipi és el foment econòmic. Sovint, les fórmules de treball seran públic-privades, amb participació de la societat civil i el teixit empresarial, i implicaran la coordinació amb instàncies supramunicipals.

El turisme pot actuar com a dinamitzador de l'economia local, i com més es donen suport a les propostes turístiques en el teixit econòmic local major serà l'impacte. Per tant, a més de promoure la creació de negocis i productes turístics, les destinacions han d'impulsar i donar suport a la creació de cadenes de valor de proximitat, especialment en el medi rural, i entaular vincles sòlids entre el turisme i l'agricultura o les activitats tradicionals.

Però perquè el turisme genere riquesa és necessari atraure turistes i oferir-los múltiples oportunitats per a la despesa en destinació. Només si existeix una demanda es podrà activar al sector i generar ocupació dins del sector turístic i en activitats vinculades. En aquest sentit, les estratègies de desestacionalització són necessàries per a afermar una demanda turística suficient per a generar prosperitat.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

1. Impulsar la participació del sector turístic local, així com associacions i activitats relacionades, en clubs de producte impulsats per Turisme Comunitat Valenciana des del programa Crea-Turisme.
2. Desenvolupar productes que fomenten els valors de la pesca artesanal i la protecció del medi marí mitjançant el foment d'acords de col·laboració entre empreses especialitzades, associacions mediambientals i pescadors locals.
3. Organitzar jornades i tallers com a punt de trobada entre empresaris turístics i sectors productius tradicionals com l'agricultura, l'artesanania i el comerç amb la finalitat de promoure la seua integració en la cadena de valor de proximitat del turisme mitjançant la creació d'experiències turístiques amb alt grau d'autenticitat, com l'agroturisme.
4. Arribar a acords amb denominacions d'origen i associacions empresarials per al desenvolupament de productes de turisme gastronòmic, amb accions com a tallers entre operadors turístics, comerços i productors, guies per a visitants, inserció de punts de venda de productes locals en establiments turístics, activitats vivencials, etc.,
5. Organitzar esdeveniments culturals i fires de comerç per a l'impuls dels productes locals i de temporada (artesanies, gastronomia, productes agroalimentaris...) en els quals participen les empreses, associacions i denominacions d'origen. Els esdeveniments poden organitzar-se en temporada baixa per a reduir l'estacionalitat.
6. Impulsar l'emprenedoria i formació professional mitjançant accions coordinades amb entitats supramunicipals com a finestreta única, incubadores d'empreses, assessoria experta, gestió de subvencions, etc.,
7. Participar en projectes de construcció de valors associats a la marca turística de la Comunitat Valenciana com la Xarxa Gastroturística, que promourà la marca L'Exquisit Mediterrani.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 2.3 D'ací a 2030, duplicar la productivitat agrícola i els ingressos dels productors d'aliments en xicoteta escala, en particular les dones, els pobles indígenes, els agricultors familiars, els ramaders i els pescadors, entre altres coses mitjançant un accés segur i equitatiu a les terres, a altres recursos i inputs de producció i als coneixements, els serveis financers, els mercats i les oportunitats per a afegir valor i obtindre ocupacions no agrícoles.

Meta 2.4 D'ací a 2030, assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments i aplicar pràctiques agrícoles resilients que augmenten la productivitat i la producció, contribuïsquen al manteniment dels ecosistemes, enfortisquen la capacitat d'adaptació al canvi climàtic, els fenòmens meteorològics extrems, les sequeres, les inundacions i altres desastres, i milloren progressivament la qualitat de la terra i el sòl.

Meta 8.3 Promoure polítiques orientades al desenvolupament que donen suport a les activitats productives, la creació de llocs de treball decents, l'emprenedoria, la creativitat i la innovació, i fomentar la formalització i el creixement de les microempreses i les petites i mitjanes empreses, fins i tot mitjançant l'accés a serveis financers.

Meta 8.9 D'ací a 2030, elaborar i posar en pràctica polítiques encaminades a promoure un turisme sostenible que cree llocs de treball i promoga la cultura i els productes locals.

Meta 9.1 Desenvolupar infraestructures fiables, sostenibles, resilients i de qualitat, incloses infraestructures regionals i transfrontereres, per a donar suport al desenvolupament econòmic i el benestar humà, posant l'accent principalment en l'accés assequible i equitatiu per a tots.

Meta 9.3 Augmentar l'accés de les xicotetes indústries i altres empreses, particularment als països en desenvolupament, als serveis financers, inclosos crèdits assequibles, i la seua integració en les cadenes de valor i els mercats.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Persones i prosperitat

CREATURISME

Programa de creació i diversificació de producte turístic l'objectiu és lluitar contra l'estacionalitat i estendre els beneficis del turisme a tot el territori de la Comunitat Valenciana, especialment a l'interior. El programa incentiva la participació del sector turístic en el desenvolupament de propostes turístiques a través de tres clubs de producte: Mediterrani Cultural, Mediterrani Natural-Rural i Mediterrani Actiu-Esportiu. Les propostes es publiquen en el portal d'experiències de la Comunitat Valenciana.

XARXA GASTROTURÍSTICA DE LA COMUNITAT VALENCIANA: MARCA "L'EXQUISIT MEDITERRANI"

La Xarxa Gastroturística té com a objectiu crear i promocionar experiències gastronòmiques vinculades a la dieta mediterrània en clau turística. Els CdT participen en l'articulació d'una xarxa d'agents públics i privats. S'ha creat la marca L'Exquisit Mediterrani per a situar a la Comunitat Valenciana com a referent en turisme gastronòmic.

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Empreses: compromisos 1 i 2

Tema 2

INNOVACIÓ I TECNOLOGIA PER A COMPETIR MILLOR

El turista quan viatja cerca propostes singulars i amb alts nivells de qualitat. I, mòbil en mà, espera tindre tota la informació en la seua pantalla i també que li atenguen les seues preguntes. La seua experiència ho abasta tot, el físic i el digital. Destinacions i empreses estan adaptant la seua manera de treballar per a oferir experiències i serveis cada vegada més personalitzats i innovadors, mantenint excel·lents nivells de servei. I, si la qualitat és satisfer les expectatives i necessitats dels nostres turistes, hui la qualitat s'estén també al pla digital.

El nostre món està cada vegada més connectat i el ritme de digitalització s'accelerará en els pròxims anys. Això canviarà profundament el turisme. Les destinacions estan utilitzant la tecnologia amb tres objectius: capturar més turistes a través del seu portal Web o xarxes socials, augmentar la despesa en destinació durant la seua estada mitjançant Apps, i gestionar l'afluència de visitants que ocupen l'espai públic i utilitzen els serveis públics igual que els ciutadans. La tecnologia permet a les destinacions millorar tant la gestió turística com la gestió municipal.

És hora que totes les destinacions de la Comunitat Valenciana es proposen consolidar la qualitat de la seua oferta turística i avançar mitjançant certificacions que ofereixen una garantia d'excel·lent servei. Però també han d'avançar, en la mesura de les seues possibilitats, cap a Destinacions Turístiques Intel·ligents (DTI) en el marc de l'estratègia impulsada des de Turisme Comunitat Valenciana, a través d'Invat-tur, així com altres promoguts des del Govern de l'Estat i la Unió Europea.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

8. Desenvolupar una estratègia de comunicació digital que, a partir d'un sistema d'informació on es compile tota la informació turística de la destinació, desplegue continguts digitals de rellevància per als perfils de client del municipi a través dels seus canals: portal Web, App, xarxes socials pròpies i portals de productes de nínxol (BTT, senderisme, per exemple) de tercers.
9. Implantar el Sistema Integral de Qualitat Turística Espanyola en Destinacions (SICTED) en col·laboració amb Turisme Comunitat Valenciana. 28 destinacions ja estan adherides.
10. Certificar els recursos (platges, espais naturals) i serveis turístics (oficines d'informació turística, museus i centres d'interpretació...) de les destinacions conforme els models reconeguts pel programa Qualitur de Turisme Comunitat Valenciana en matèria de qualitat, medi ambient i/o accessibilitat.
11. Obtindre la certificació Biosphere per a destinacions turístiques. La primera destinació de la Comunitat Valenciana que està treballant en l'obtenció del reconeixement és Xàbia.
12. Crear i impulsar clústers d'innovació i turisme en parcs tecnològics dirigits a empreses turístiques, tecnològiques i de serveis, amb acords amb universitats.
13. Desenvolupar i presentar projectes innovadors als Premis Turisme Comunitat Valenciana, especialment en qualsevol de les seues categories: formació, investigació, promoció, sostenibilitat, RSC i turisme inclusiu.
14. Dotar de hotspots per a l'accés a Internet en la destinació com fan ciutats com València, Castelló o Alacant, i sensibilitzar a les empreses turístiques de la destinació perquè faciliten l'accés a Internet lliure via wifi dins dels seus establiments.
15. En col·laboració amb l'entitat competent corresponent, activar programes d'alfabetització digital d'emprenedors locals en turisme: formació, assistència tècnica a empresaris en habilitats digitals i labs d'innovació.
16. Implantar el model de Destinació Turística Intel·ligent (DTI-CV) desenvolupat per Invat-tur.

17. Adherir la destinació turística a la Xarxa DTI-CV promoguda per Turisme Comunitat Valenciana a través d'Invat-tur.
18. Digitalitzar platges i espais naturals per a convertir-se en espais intel·ligents, com han començat a fer Benidorm, Gandia i Benicàssim amb les seues platges, dins del marc de l'estratègia DTI-CV.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 8.2 Aconseguir nivells més elevats de productivitat econòmica mitjançant la diversificació, la modernització tecnològica i la innovació, entre altres coses centrant-se en els sectors amb gran valor afegit i un ús intensiu de la mà d'obra.

Meta 9.4 D'ací a 2030, modernitzar la infraestructura i reconvertir les indústries perquè siguen sostenibles, utilitzant els recursos amb major eficàcia i promovent l'adopció de tecnologies i processos industrials nets i ambientalment racionals, i aconseguint que tots els països prenguen mesures d'acord amb les seues capacitats respectives.

Meta 9.5 Augmentar la investigació científica i millorar la capacitat tecnològica dels sectors industrials de tots els països, en particular els països en desenvolupament, entre altres coses fomentant la innovació i augmentant considerablement, d'ací a 2030, el nombre de persones que treballen en recerca i desenvolupament per milió d'habitants i les despeses dels sectors públic i privat en recerca i desenvolupament.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Prosperitat

XARXA DTI-CV

Turisme Comunitat Valenciana, a través d'Invat-tur, impulsa la transformació digital del sector turístic, i ha desenvolupat un model de Destinació Turística intel·ligent (DTI). L'objectiu de la Xarxa DTI-CV és facilitar la transferència de coneixement entre les diferents destinacions, crear un marc de relacions i crear sinergies entre destinacions, empreses i entitats turístiques de la Comunitat Valenciana. A més, s'ha desenvolupat un model de Platges i Espais Naturals Intel·ligents.

QUALITUR

Qualitur impulsa l'excel·lència i la qualitat en tota la cadena de valor del turisme mitjançant tres tipus de certificació: qualitat, medi ambient i accessibilitat. El programa ofereix sensibilització, formació, assistència tècnica a destinacions, recursos, serveis i empreses.

A photograph of a coastal landscape. In the foreground, there is a wooden walkway with a railing, leading through tall, golden-brown grasses. The background shows a calm blue sea under a clear sky. The image is partially covered by a blue overlay on the right and bottom, and a white box on the left containing text.

EL TERRITORI

TURISME RESPONSABLE:
PROTECCIÓ DEL
PATRIMONI I MEDI
AMBIENT

La definició més estesa de sostenibilitat proposa utilitzar els recursos de manera que, a llarg termini, no es comprometa la capacitat d'atendre les necessitats i aspiracions de les generacions futures. El Codi Ètic del Turisme Valencià fa una crida a tots els municipis a comprometre's amb el desenvolupament d'un turisme sostenible i respectuós amb el medi natural i social. El turisme pot contribuir a la sostenibilitat dels territoris, i fer-ho de manera molt efectiva, ja que els turistes ja estan cada vegada més conscienciats de la necessitat de conservar el medi ambient i prefereixen maneres de consum responsables.

El grau de conservació del medi natural, el seu valor paisatgístic o la qualitat de les aigües són poderosos reclams per al turista. En molts municipis, especialment en el medi rural, el turisme ofereix moltes possibilitats de gaudir de l'entorn natural.

La protecció de l'entorn no es limita al medi natural sinó que també abasta la conservació del patrimoni cultural, tant el llegat històric-artístic com els usos i costums tradicionals, allò que construeix la identitat d'un poble. De nou, el turista de hui - àvid de noves experiències, que valora l'autenticitat davant tot es converteix en un aliat per a la recuperació, conservació i promoció de les maneres de vida d'antany, amb les seues festes, receptes, tècniques, monuments, llengua i paisatges.

D'altra banda, les destinacions han de gestionar els impactes negatius del turisme sobre el territori. El turisme exerceix una gran pressió sobre recursos bàsics com l'aigua, i els Ajuntaments han d'orientar els seus esforços a construir una cultura de responsabilitat en l'ús d'aquests recursos. Encara que en l'última dècada s'ha avançat molt en la creació de consciència mediambiental, queda molt treball per fer dins i fora del sector turístic.

El pla de treball del Territori es desplega en dos temes:

Tema 3. Turisme i protecció del patrimoni natural i cultural

Tema 4. Ús eficient dels recursos naturals i consum responsable

Tema 3

TURISME I PROTECCIÓ DEL PATRIMONI NATURAL I CULTURAL

Els municipis planegen i gestionen el seu territori, i el turisme és una de les activitats econòmiques que necessita ser ordenada per a garantir que realitza un ús sostenible de l'espai. Això permetrà al municipi projectar les infraestructures turístiques i els serveis necessaris per a donar suport a una activitat que fa ús del medi natural o del patrimoni del lloc.

La protecció del patrimoni natural, cultural i etnogràfic exigeix un esforç de conservació permanent que ha de realitzar-se en coordinació amb les instàncies competents en tots els nivells de l'administració.

Per als municipis que compten amb algun espai natural protegit, els beneficis de treballar en coordinació amb els gestors de l'espai en el desenvolupament d'un sistema de governança i una delimitació clara de les activitats permeses.

Probablement la major amenaça per al patrimoni resideix en el seu desconeixement, perquè el que no es coneix no es valora. D'una banda, és necessari que els propis residents siguin conscients del valor del seu patrimoni, reforçar els llaços socials i crear sensació de propietat, pertinença i orgull local. Per al visitant, resulta fonamental disposar d'informació i interpretació que l'ajude no solament a comprendre la destinació sinó també a apreciar-lo, i que aqueixa identitat local es respire en cada proposta turística (rural, cultural, de naturalesa, etc.) que la destinació llança al mercat.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

19. Posar en marxa projectes de senyalització, interpretació i divulgació del patrimoni cultural i natural i desplegar les infraestructures necessàries per al desenvolupament d'experiències turístiques sostenibles com a miradors, observatoris, etc.
20. En destinacions amb àrees naturals protegides i zones de protecció d'ocells (LIC, ZEPA o PN), elaborar guies d'albirament d'ocells i dotar d'observatoris en llocs estratègics en coordinació amb la conselleria competent en medi ambient, sumant la destinació al Pla Estratègic de Turisme Ornitològic.
21. Produir recursos interpretatius innovadors com les visites virtuals i realitat augmentada en centres històrics i edificis emblemàtics.
22. Organitzar activitats en col·laboració amb les regidories pertinents per a divulgar els valors culturals i naturals de la destinació com per exemple concursos infantils i per a adults de fotografia i pintura, realització de visites guiades per la destinació turística dirigides a la població resident.
23. Organitzar festivals, espectacles i concerts dirigits a turistes i residents que posen en valor les manifestacions culturals associades al patrimoni musical, com a concerts de bandes de música i danses tradicionals.
24. Elaborar plans de gestió del patrimoni, valorant la seua capacitat de càrrega i usos potencials, aplicant si escau els plans directors de producte turístic impulsats per Turisme Comunitat Valenciana (Art Rupestre, Cultura Ibera, Territori de Frontera, Patrimoni Industrial, etc.). Els gestors locals compten, a més, amb eines com les recomanacions per a elaborar plans de gestió del patrimoni municipal que publica la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP).
25. Arribar a acords amb associacions, federacions, conselleria competent en medi ambient, medi rural i natural, i altres organitzacions per a la conservació i el manteniment de les rutes de senderisme i la seua interpretació. Les accions poden incloure la producció de suports informatius físics i descargables per al viatger o campanyes de conscienciació sobre l'ús responsable del medi natural en la pràctica d'esports a l'aire lliure i de muntanya.
26. Realitzar jornades de sensibilització a les

empreses que desenvolupen les seues activitats en entorns naturals i difondre bones pràctiques ambientals entre el sector privat i la ciutadania per a minorar l'impacte de l'activitat turística en els ecosistemes naturals com a muntanyes, mars, rius i pantans.

27. Realitzar sessions formatives i visites guiades dirigides al personal frontera de negocis turístics i serveis públics turístics sobre els valors propis de la destinació (culturals, naturals, etnogràfics, etc.)
28. Impulsar la certificació que promou la Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana en els municipis turístics en els quals hi haja empreses especialitzades en turisme de natura que operen en Parcs Naturals.
29. Realitzar accions de formació i sensibilització per a la incorporació dels valors paisatgístics en la conceptualització de destinacions i desenvolupament de producte turístic en el territori, prenent com a referència la iniciativa Paisatges Turístics Valencians.
30. Presentar candidatures per a la declaració de les festes locals com a Festes d'Interés Turístic de la Comunitat Valenciana segons el procediment previst en el Decret 119/2006 de 28 de juliol, i fins i tot com a Festes d'Interés Turístic a nivell nacional, com són les festes de Moros i Cristians d'Alcoi, l'Anunci i el Sexenni de Morella o la Tomatina de Bunyol.
31. Presentar candidatures a reconeixements internacionals de la destinació basats en atributs propis singulars, com ha aconseguit Dènia amb la declaració de Ciutat Creativa de la Gastronomia per la UNESCO.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 6.6 D'ací a 2020, protegir i restablir els ecosistemes relacionats amb l'aigua, inclosos els boscos, les muntanyes, els aiguamolls, els rius, els aqüífers i els llacs.

Meta 11.4 Redoblar els esforços per a protegir i salvar el patrimoni cultural i natural del món.

Meta 15.1 D'ací a 2020, assegurar la conservació, el restabliment i l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres i els ecosistemes interiors d'aigua dolça i els seus serveis, en particular els boscos, els aiguamolls, les muntanyes i les zones àrides, d'acord amb les obligacions contraïdes en virtut d'acords internacionals.

Meta 15.2 D'ací a 2020, promoure la posada en

pràctica de la gestió sostenible de tots els tipus de boscos, detindre la desforestació, recuperar els boscos degradats i augmentar considerablement el repoblament i la reforestació a nivell mundial.

Meta 15.a Mobilitzar i augmentar significativament els recursos financers procedents de totes les fonts per a conservar i utilitzar de forma sostenible la biodiversitat i els ecosistemes.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Planeta i prosperitat

PAISATGES TURÍSTICS VALENCIANS

Turisme Comunitat Valenciana, en col·laboració amb la Universitat de València, ha desenvolupat l'Estratègia del Paisatge: Paisatges Valencians Valuosos i Valorats, amb l'objectiu de formular estratègies turístiques sostenibles en les quals el paisatge exerceix com a recurs turístic imprescindible que ha de ser valorat i gestionat, i com a inspirador de noves experiències turístiques.

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Administració local: compromís 3

Administració autonòmica valenciana:
compromisos 1 i 2

Empreses: compromisos 4 i 5

Turistes: compromisos 6 i 7

Tema 4

ÚS EFICIENT DELS RECURSOS I CONSUM RESPONSABLE

La gestió turística sostenible exigeix un esforç continuat per part de la destinació i del sector turístic per reduir l'impacte de l'activitat turística sobre l'entorn natural, els recursos i l'espai ciutadà, i lluitar així contra el canvi climàtic.

Cal fer un ús eficient de recursos bàsics com l'aigua o l'energia. La destinació ha d'animar a les empreses turístiques a treballar de manera respectuosa amb el medi ambient i fins i tot a aconseguir alguna de les certificacions mediambientals existents. En la mateixa línia pot actuar el municipi respecte de l'espai públic, per exemple amb il·luminació intel·ligent, i en aquest sentit la tecnologia ofereix moltes eines per a una gestió municipal més eficient i sostenible.

L'altre vessant del consum responsable resideix en la reducció de residus i la seua correcta gestió. Municipis en tota Europa estan impulsant mesures basades en els preceptes de l'economia circular. De nou, serà necessari invertir un gran esforç en la sensibilització del sector, ciutadania i turistes per a generar un canvi real en el comportament de tots

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

32. Actualitzar la infraestructura turística existent i implantar eines tecnològiques per a monitorar el consum d'aigua i millorar l'eficiència energètica com són l'ús de sensors en els edificis públics turístics (museus, oficines de turisme, etc), il·luminació de carrers, i sistemes de reg de jardins i zones verdes.
33. Impulsar la transició de l'Ajuntament cap a un consum energètic 100% procedent d'energies renovables.
34. Aplicar criteris mediambientals en les futures renovacions del parc mòbil públic per a avançar cap a un sistema de transport públic net.
35. Gestionar la sol·licitud d'ajudes i subvencions al sector en coordinació amb la conselleria amb competències en canvi climàtic, que gestiona els fons Feder dedicats a la lluita contra el canvi climàtic.
36. Integrar en l'equip de gestió municipal perfils amb coneixements en gestió mediambiental, eficiència energètica, energies renovables i economia circular.
37. Realitzar jornades de sensibilització i divulgació de recomanacions i bones pràctiques dirigides a empreses del sector, en col·laboració amb les associacions sectorials, per a promoure l'ús eficient de l'aigua, reducció del consum energètic, gestió de residus, i economia circular.
38. En col·laboració amb les associacions del sector de l'hostaleria i la conselleria amb competències al medi ambient i canvi climàtic, implantar accions coordinades per a reduir els desperfectes d'aliments.
39. Fomentar entre el sector turístic local la certificació en qualitat, medi ambient i/o accessibilitat, sota els models reconeguts pel programa Qualitur de Turisme Comunitat Valenciana.
40. Impulsar, en municipis costaners, la certificació Bandera Blava de platges i ports de la Fundació Europea d'Educació Ambiental.
41. Realitzar campanyes en col·laboració amb el sector turístic per a conscienciar als turistes sobre la necessitat de realitzar un consum responsable d'aigua i energia en hotels i restaurants i reduir el desperfecte d'aliments.

- 42. Desenvolupar una política municipal de gestió de residus que promoga el reciclatge.
- 43. Organitzar activitats en col·laboració amb associacions cíviques per a implicar la població resident i visitants en el manteniment i neteja d'espais públics, platges, parcs, etc..
- 44. Organitzar tallers dirigits a l'Ajuntament i al sector per a impulsar el mesurament de la empremta de carboni de la destinació i establir metes per a la seua reducció, en col·laboració amb el Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana (CEACV) i Turisme Comunitat Valenciana.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 6.4 D'ací a 2030, augmentar considerablement l'ús eficient dels recursos hídrics en tots els sectors i assegurar la sostenibilitat de l'extracció i el proveïment d'aigua dolça per a fer front a l'escassetat d'aigua i reduir considerablement el nombre de persones que pateixen falta d'aigua.

Meta 7.2 D'ací a 2030, augmentar considerablement la proporció d'energia renovable en el conjunt de fonts energètiques.

Meta 7.3 D'ací a 2030, duplicar la taxa mundial de millora de l'eficiència energètica.

Meta 8.4 Millorar progressivament, d'ací a 2030, la producció i el consum eficients dels recursos mundials i procurar desvincular el creixement econòmic de la degradació del medi ambient, conforme al Marc Decennal de Programes sobre Modalitats de Consum i Producció Sostenibles, començant pels països desenvolupats.

Meta 12.1 Aplicar el Marc Decennal de Programes sobre Modalitats de Consum i Producció Sostenibles, amb la participació de tots els països i sota el lideratge dels països desenvolupats, tenint en compte el grau de desenvolupament i les capacitats dels països en desenvolupament.

Meta 12.3 D'ací a 2030, reduir a la meitat el desaprofitament d'aliments per càpita mundial en la venda al detall i a nivell dels consumidors i reduir les pèrdues d'aliments en les cadenes de producció i subministrament, incloses les pèrdues posteriors a la collita.

Meta 12.5 D'ací a 2030, reduir considerablement la generació de deixalles mitjançant activitats de prevenció, reducció, reciclatge i reutilització.

Meta 14.2 D'ací a 2020, gestionar i protegir sosteniblement els ecosistemes marins i costaners per a evitar efectes adversos importants, fins i tot enfortint la seua resiliència, i adoptar mesures per a restaurar-los a fi de restablir la salut i la productivitat dels oceans.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Planeta i prosperitat

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Empreses: compromís 1

Turistes: compromisos 2 i 3

A photograph of a group of people on a boat, viewed from behind, looking down a river towards another boat in the distance. The sky is blue with scattered white clouds. The riverbanks are lined with tall reeds and trees. The image is partially covered by a purple overlay on the right and bottom, and a white text box on the left.

LES PERSONES

TURISTES,
TREBALLADORS,
EMPRESARIS, GESTORS
PÚBLICS I CIUTADANS

Les polítiques públiques han de fer-se per a les persones: per a millorar la qualitat de vida, per a generar ocupació digna, per a assegurar el benestar i la convivència dels ciutadans, o per a reduir les desigualtats. No serà possible un desenvolupament realment sostenible si no situem a les persones –ciutadania, empresariat, treballadors, turistes en el centre de qualsevol decisió.

Posar a les persones primer significa que ja no podem desenvolupar el turisme coste el que coste, sinó fer-lo de manera sostenible, perquè aquest és el planeta que deixarem als nostres fills. També significa que no n'hi ha prou amb crear ocupació, sinó llocs de treball amb condicions dignes per a homes i dones, joves i majors, els més vulnerables. O que no es tracta d'atraure més i més turistes, sinó de gestionar els fluxos i fer-los compatibles amb la vida ciutadana. Assumir els ODS en el dia a dia exigeix parar-nos a pensar, en cada decisió, com afectarà les persones. I és tasca de tots: dels Ajuntaments i Mancomunitats, de les empreses i també dels treballadors. Perquè un gran canvi és la suma de xicotetes decisions.

Però no és suficient. Cal abordar, amb mesures específiques, la discriminació que pateixen dones, joves i col·lectius en risc d'exclusió a l'hora d'accedir o mantindre una ocupació en el sector turístic. I també la discriminació que puguen patir els nostres visitants amb motiu de les seues capacitats, estil de vida, raça o nacionalitat, per exemple. Si desitgem que la Comunitat Valenciana siga sinònim d'hospitalitat i sostenibilitat, com propugna el Codi Ètic del Turisme Valencià, hem de derrocar totes les barreres que ens impedeixen avançar cap a la igualtat i la inclusió.

Aquest pla de treball es desplega en tres temes:

Tema 5. Sensibilització: creant consciència

Tema 6. Igualtat, inclusió i gènere en turisme

Tema 7. Competències professionals i ocupació digna

Tema 5

SENSIBILITZACIÓ: CREANT CONSCIÈNCIA

Aconseguir els ODS requereix de la participació del major nombre de persones i organitzacions. Nacions Unides fa una crida específica a l'administració local, la més pròxima als ciutadans i les empreses, la que millor coneix els seus problemes i necessitats.

Un dels majors esforços a realitzar és, precisament, conscienciar a tots els col·lectius sobre la importància d'apostar per un model turístic sostenible en l'ambiental, l'econòmic i també el social. Aquesta visió ha de ser coneguda i compartida per tots, i les campanyes de sensibilització són molt eficaces per a aconseguir la implicació amb el projecte turístic sostenible del municipi.

La sensibilització pot dirigir-se a empresaris turístics, treballadors, ciutadans de totes les edats i condicions, personal de l'Ajuntament i també turistes. L'objectiu és incentivar conductes positives, previndre comportaments indesitjats i fomentar les xarxes de col·laboració. Hi ha una gran varietat de formats per a les accions de sensibilització (xarrades, tallers, concursos, esdeveniments, etc.), i serà necessari adaptar el contingut i l'enfocament de cada acció al col·lectiu al qual es dirigeix, acostar-lo a la seua realitat perquè el missatge siga clar i il·lusionant.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

45. Impulsar l'adhesió de la destinació al Codi Ètic del Turisme Valencià, plasmant el compromís del municipi amb aquests valors.
46. Impulsar l'adhesió de la destinació al Pacte Valencià per al Desenvolupament Sostenible i animar a les associacions empresarials que declaren el seu compromís amb aquest.
47. Impulsar l'adhesió de la destinació a l'Aliança de Ciutats pel Desenvolupament Sostenible, que contempla campanyes d'informació i sensibilització sobre els 17 ODS en els municipis al costat de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, i la Xarxa Espanyola de Ciutats pel Clima.
48. Impulsar accions a favor del turisme sostenible en el marc de treball de les xarxes de municipis a favor de la sostenibilitat impulsades per diferents institucions a nivell provincial, autonòmic i estatal.
49. Dur a terme la divulgació de l'agenda d'acció local a favor dels ODS amb ens supramunicipals, especialment mancomunitats, per a generar sinergies amb altres municipis confrontants i realitzar presentacions per a donar-la a conèixer a l'equip gestor de la destinació i al conjunt d'àrees de l'Ajuntament.
50. Fomentar la inscripció de funcionaris i empleats de l'ajuntament a formació sobre ODS i Agenda 2030.
51. Realitzar jornades de sensibilització, en col·laboració amb les associacions sectorials, dirigides a les empreses turístiques i serveis públics turístics per a donar a conèixer com construir una destinació turística sostenible, comunicant l'agenda ODS de la destinació per a aconseguir la seua adhesió.
52. Impulsar programes de formació per a empresaris i treballadors del sector per a la divulgació del Codi Ètic i els valors d'hospitalitat i sostenibilitat en la prestació del servei, en col·laboració amb Turisme Comunitat Valenciana.

53. Coordinar amb Turisme Comunitat Valenciana l'organització de tallers de sensibilització del programa Hospitalitat Mediterrània, que ha arribat a més de 60 municipis i més de 5.000 persones.
54. Realitzar campanyes de sensibilització dirigides a la ciutadania a favor del turisme sostenible amb informació sobre els projectes que el municipi està impulsant amb l'objectiu de generar actituds positives cap al turisme i millorar la convivència entre turistes i residents.
55. Realitzar campanyes de sensibilització dirigides a turistes focalitzada en temes com el respecte pels costums de la destinació, la neteja, el temps de descans, i remetre els comportaments incívics.
56. Encoratjar a les empreses a incorporar els seus avanços en matèria de sostenibilitat en les seues memòries anuals i promoure el lliurament de premis a empreses turístiques per la posada en marxa d'iniciatives sostenibles, experiències basades en valors locals, etc.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 4.7 D'ací a 2030, assegurar que tots els alumnes adquirisquen els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, entre altres coses mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i els estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

Meta 12.6 Encoratjar a les empreses, especialment les grans empreses i les empreses transnacionals, al fet que adopten pràctiques sostenibles i incorporen informació sobre la sostenibilitat en el seu cicle de presentació d'informes.

Meta 12.8 D'ací a 2030, assegurar que les persones de tot el món tinguen la informació i els coneixements pertinents per al desenvolupament sostenible i els estils de vida en harmonia amb la naturalesa.

Meta 13.3 Millorar l'educació, la sensibilització i la capacitat humana i institucional respecte de la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació a ell, la reducció dels seus efectes i l'alerta primerenca.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Persones i planeta

PROGRAMA HOSPITALITAT MEDITERRÀNIA

Hospitalitat Mediterrània fomenta l'hospitalitat com a valor afegit i diferencial del turisme en la Comunitat Valenciana. Mitjançant sessions formatives i campanyes de sensibilització en tot el territori s'inculca una cultura de benvinguda en empresaris i treballadors del sector turisme, així com la població resident.

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Administració local: compromís 1

Empreses: compromisos 6 i 8

Turistes: compromisos 3, 4, 5 i 7

Tema 6

IGUALTAT, INCLUSIÓ I GÈNERE EN TURISME

El sector turístic depén profundament del capital humà. El turisme empra a homes i dones, amb diferents perfils i qualificacions. Però les oportunitats no són les mateixes per a tots.

Des de l'Agenda 2030 es fa un anomenat a derrocar les barreres que impedeixen a dones, joves i col·lectius desfavorits participar en igualtat de condicions en la societat i en les activitats econòmiques. Les causes d'exclusió són múltiples: gènere, nivell socioeconòmic, raça, procedència, orientació sexual, discapacitat, nivell de formació, etc. En turisme, afecten la capacitat d'accedir a una ocupació i a la qualitat del treball, o d'aconseguir finançament o assistència per a emprendre.

Però també cal atacar la discriminació cap a col·lectius de turistes que atenta contra els valors d'hospitalitat que defensa el Codi Ètic del Turisme Valencià.

Cal anar a l'arrel del problema, a les actituds que perpetuen la discriminació. Hem de conscienciar a l'empresariat, a l'administració i a la pròpia societat de la necessitat d'erradicar qualsevol pràctica que atempte contra la dignitat de les persones, tant en l'àmbit laboral com en el social.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

57. En col·laboració amb els agents socials, les associacions empresarials i la conselleria competent en treball, organitzar campanyes de sensibilització dirigides a l'empresariat turístic centrades en identificar i atallar pràctiques que atempten contra la igualtat, diversitat i inclusió per qualsevol motiu i contra l'assetjament en el sector turisme.
58. Posar en marxa, en col·laboració amb els agents socials, campanyes informatives dirigides als treballadors del sector turístic sobre drets laborals, detecció de pràctiques abusives i recursos a la disposició del treballador.
59. Formular, en col·laboració amb el servei amb competències en formació i ocupació de la Generalitat, programes de reinserció laboral, formació, orientació i assessorament que promoguen la inclusió de persones en situació de vulnerabilitat, dones, joves i persones amb diversitat funcional en l'activitat turística.
60. Fomentar la participació de les dones en tots els plans de la gestió turística local.
61. Incloure clàusules socials en la contractació pública que porta a terme l'Ajuntament, per a fomentar l'ús de persones en situació de vulnerabilitat o exclusió.
62. Desenvolupar programes d'emprenedoria femenina en turisme, especialment en el medi rural, on existeix una alta taxa d'atur entre les dones. Els programes poden centrar-se en proporcionar formació i assessorament en la gestió d'allotjaments rurals, formació en hospitalitat, noves tecnologies, digitalització de pimes turístiques, etc.
63. En col·laboració amb Turisme Comunitat Valenciana i associacions de col·lectius vulnerables, organitzar tallers de treball i jornades formatives dirigides al personal frontera per a reforçar missatges d'hospitalitat i tracte no discriminatori a tots els turistes. Així com apostar per una publicitat no sexista o basada en estereotips.

64. Aplicar el manual de bones pràctiques de turisme accessible elaborat per Turisme Comunitat Valenciana en col·laboració amb Predif: adaptar guies i material ad hoc, informar i sensibilitzar als establiments de la normativa d'accessibilitat, formar a l'empresariat turístic en diversitat funcional, etc.

65. Promocionar festes inclusives i accions especials perquè residents i turistes puguin participar dels esdeveniments locals en igualtat de condicions.

66. Impulsar el desenvolupament i implantació de plans d'accessibilitat universal en negocis, espais i recursos turístics.

67. Implantar el programa Destinació i platges accessibles de Turisme Comunitat Valenciana que, per exemple, permet el gaudi turístic accessible de la Ruta Fluvial dels Canons del Xúquer o la Via Verda Ulls Negres.

citat, raça, ètnia, origen, religió o situació econòmica o una altra condició.

Meta 10.3 Garantir la igualtat d'oportunitats i reduir la desigualtat de resultats, fins i tot eliminant les lleis, polítiques i pràctiques discriminatòries i promovent legislacions, polítiques i mesures adequades a aqueix respecte.

Meta 10.4 Adoptar polítiques, especialment fiscals, salarials i de protecció social, i aconseguir progressivament una major igualtat.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Prosperitat i persones

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 1.2 D'ací a 2030, reduir almenys a la meitat la proporció d'homes, dones i xiquets de totes les edats que viuen en la pobresa en totes les seues dimensions conformement a les definicions nacionals.

Meta 5.1 Posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes en tot el món.

Meta 5.5 Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i pública.

Meta 5.b Millorar l'ús de la tecnologia instrumental, en particular la tecnologia de la informació i les comunicacions, per a promoure l'apoderament de les dones.

Meta 5.c Aprovar i enfortir polítiques encertades i lleis aplicables per a promoure la igualtat de gènere i l'apoderament de totes les dones i les xiquetes a tots els nivells.

Meta 10.2 D'ací a 2030, potenciar i promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de la seua edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió o situació econòmica o una altra condició.

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Administració local: compromís 1

Turistes: compromisos 3 i 4

Tema 7

FORMACIÓ, COMPETÈNCIES PROFESSIONALS I OCUPACIÓ DIGNA

Per a molts municipis el turisme és una font vital d'ocupació per a l'economia local. L'hostaleria genera molts llocs de treball, però aquesta ocupació és sovint estacional i de baixa qualitat, la qual cosa redunda negativament sobre la percepció del treball en el sector turisme.

Dignificar el treball turístic requereix no solament de polítiques que asseguren la qualitat de l'ocupació i l'accés al mateix en igualtat de condicions. El Pla Director del Treball Digne del Govern de l'Estat i el Codi Ètic del Turisme Valencià així el recullen. Però també és necessari que els qui treballen en el turisme el facen amb professionalitat, vocació de servei i esperit amfitrió. Per a això, els treballadors del sector han de posseir les habilitats i competències professionals que el seu treball demanda i que el client espera.

Un sector competitiu necessita treballadors qualificats. Les polítiques d'ocupació municipals han d'entaular relacions de col·laboració amb les instàncies autonòmiques competents, com Turisme Comunitat Valenciana a través de la Xarxa de Centres de Turisme (CdT), Invat-tur, o el servei competent d'ocupació.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

68. Realitzar una anàlisi al costat de les associacions del sector dels perfils professionals demandats i les necessitats formatives del personal del sector turisme.
69. Mantindre coordinació amb la Xarxa CdT per a l'oferta de cursos de formació dirigits a professionals del sector en línia amb les necessitats identificades.
70. En municipis turístics, mantindre coordinació amb els centres públics de formació professional per a adequar l'oferta curricular de matèries vinculades a l'activitat turística (hostaleria, cuina, restauració, gestió d'hotels, qualitat turística, etc.) a les carències de la destinació.
71. Fomentar contractes de pràctiques remunerades en les empreses de la destinació d'estudiants de la Xarxa CdT, centres de formació professional i institucions d'ensenyament superior.
72. Gestionar la sol·licitud d'ajudes i beques a la formació professional de treballadors del sector turisme residents en el municipi.
73. En col·laboració amb el servei amb competències en formació i ocupació de la Generalitat i institucions d'ensenyament, organitzar cursos en habilitats turístiques i idiomes per a joves i aturats.
74. En col·laboració amb les associacions del sector i Turisme Comunitat Valenciana, organitzar un cicle formatiu dirigit a empresaris turístics per a la millora de la competitivitat dels negocis dirigits als empresaris del sector.
75. Impulsar la contractació pública ètica incloent en els concursos que l'Ajuntament promou criteris socials relatius a la inclusió i drets laborals.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 4.3 D'ací a 2030, assegurar l'accés igualitari de tots els homes i les dones a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, inclosa l'ensenyament universitari.

Meta 4.4 D'ací a 2030, augmentar considerablement el nombre de joves i adults que tenen les competències necessàries, en particular tècniques i professionals, per a accedir a l'ocupació, el treball decent i l'emprenedoria.

Meta 4.5 D'ací a 2030, eliminar les disparitats de gènere en l'educació i assegurar l'accés igualitari a tots els nivells de l'ensenyament i la formació professional per a les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els xiquets en situacions de vulnerabilitat.

Meta 8.5 D'ací a 2030, aconseguir l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a totes les dones i els homes, inclosos els joves i les persones amb discapacitat, així com la igualtat de remuneració per treball d'igual valor.

Meta 9.2 Promoure una industrialització inclusiva i sostenible i, d'ací a 2030, augmentar significativament la contribució de la indústria a l'ocupació i al producte intern brut, d'acord amb les circumstàncies nacionals, i duplicar aqueixa contribució als països menys avançats.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Persones i prosperitat

CDT XARXA DE CENTRES DE TURISME

La xarxa de Centres de Turisme ofereix recursos formatius especialitzats en turisme per a les destinacions i empreses en tot el territori. La Xarxa CdT abasta huit centres físics, dos nous en projecte, un centre Cdt d'interior i la plataforma CdT e-formació.

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Administració autonòmica valenciana:
compromisos 1 i 2

Empreses: compromís 3

GOVERNANÇA TURÍSTICA

COL·LABORACIÓ 360°
I GESTIÓ LOCAL

Governança

1. f. Art o manera de governar que es proposa com a objectiu l'assoliment d'un desenvolupament econòmic, social i institucional durador, promovent un sa equilibri entre l'Estat, la societat civil i el mercat de l'economia..

Reial Acadèmia Espanyola

En un sentit ampli, la governança turística atén les fórmules de participació del sistema turístic - poders polítics, institucions, sector privat i societat civil- en tots els processos que concerneixen a la gestió turística.

En la Comunitat Valenciana, les competències estan repartides, i a vegades co-gestionades, entre els municipis, les mancomunitats, les diputacions i la Generalitat Valenciana, així com les organitzacions públic-privades que, amb diferents formes jurídiques, assumeixen competències principalment de promoció i de prestació de serveis turístics. És, per tant, necessari identificar no solament les competències de cada part, sinó també el nivell administratiu millor capacitat per a abordar cada qüestió.

Governança implica corresponsabilitat de tots i va més enllà de l'àmbit de competència local. El turisme és una activitat que forma part de les dinàmiques de ciutat o destinació i, per tant, que es veu afectada per la legislació, la planificació i el conjunt de polítiques supramunicipals que ordenen el territori.

Corresponsabilitat és trobar els marcs de treball amb altres administracions i institucions en els quals es puguen compartir objectius, recursos i pressupostos. Així, les destinacions han d'impulsar acords institucionals que reflectisquen el compromís compartit pel desenvolupament turístic sostenible, atenent i equilibrant les necessitats i objectius d'institucions, empreses i ciutadania.

I anar més enllà, aconseguint aliances amb el sector privat i desenvolupant una visió compartida amb la ciutadania del model turístic de la destinació.

La governança turística es desplega en tres temes:

Tema 8. Planificació de la destinació

Tema 9. Aliances i participació

Tema 10. Gestió turística local sostenible i mesurament

Tema 8

PLANIFICACIÓ DE LA DESTINACIÓ

Les polítiques públiques turístiques proveeixen el conjunt de plans, projectes, procediments i normes que les destinacions han d'implementar amb l'objectiu d'aconseguir un creixement turístic sostingut, inclúsiu i sostenible, compatible amb l'Agenda 2030.

La Llei 15/2018, de 7 de juny, de Turisme, Oci i Hospitalitat de la Comunitat Valenciana, indica que les destinacions han de promoure el seu propi model turístic sostenible, i posa el focus en el desenvolupament planificat i ètic del turisme. Aquesta visió és compartida pel Codi Ètic del Turisme Valencià.

El Pla d'Espais Turístics de la Comunitat Valenciana mostra com el turisme vertebrava la Comunitat Valenciana, i la importància d'idear fórmules que facen del turisme un element que cree vincles econòmics i socials en tot el territori.

La planificació s'ocupa de dibuixar una visió clara sobre el futur desitjat i de projectar com aconseguir-lo. Aquesta visió és diferent en cada destinació, i depén, en gran manera, del pes relatiu del turisme en l'economia del municipi. En definitiva, es tracta d'integrar la sostenibilitat en sentit ampli en les agendes de desenvolupament turístic i territorial dels municipis.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

76. Desenvolupar una estratègia de turisme sostenible per al municipi o, si escau, per a una mancomunitat de municipis, alineada amb l'Agenda 2030. Turisme Comunitat Valenciana ha desenvolupat amb mancomunitats i diputacions diferents plans de dinamització i governança turística al llarg de tot el territori de la Comunitat. Així mateix, els municipis compten amb eines com la Guia d'Elaboració de Plans de Desenvolupament Territorial Turístic desenvolupada en col·laboració amb la Universitat de València.
77. Participar, des de turisme, en l'elaboració de projectes per a les Estratègies de Desenvolupament Urbà Integrat (EDUSI). Sagunt va desenvolupar una proposta per a la posada en valor del seu patrimoni històric-artístic, arqueològic i industrial per a desenvolupar turisme cultural.
78. Desenvolupar projectes turístics diversificadors que integren elements en tot el territori i que contribuïsquen a entaular vincles entre nuclis urbans i zones naturals i rurals, dotant al territori d'infraestructures i serveis conjunts. Els clubs de producte de la Ruta de la Seda, Territori Borgia, Ruta del Grial i Camins de Dinosauris són bon exemple.
79. En els municipis amb espais naturals protegits, participar en la Junta Rectora dels mateixos per a implementar propostes de desenvolupament turístic sostenible.
80. Desenvolupar plans i aprovar ordenances per a recuperar nuclis urbans que definisquen els usos permesos, ordenen la imatge urbana i oferisquen incentius per a recuperar immobles i crear oferta turística.
81. Integrar el turisme en el disseny de plans d'ordenació urbana resilient i sostenible del municipi, incorporant aspectes com la prevenció de l'especulació, la protecció dels entorns naturals i la convivència entre els usos econòmics i socials de l'espai.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 11.a Donar suport als vincles econòmics, socials i ambientals positius entre les zones urbanes, periurbanes i rurals enfortint la planificació del desenvolupament nacional i regional.

Meta 11.b D'ací a 2020, augmentar considerablement el nombre de ciutats i assentaments humans que adopten i implementen polítiques i plans integrats per a promoure la inclusió, l'ús eficient dels recursos, la mitigació del canvi climàtic i l'adaptació a ell i la resiliència davant els desastres, i desenvolupar i posar en pràctica, d'acord amb el Marc de Sendai per a la Reducció del Risc de Desastres 2015-2030, la gestió integral dels riscos de desastre a tots els nivells.

Meta 13.2 Incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, estratègies i plans nacionals.

Meta 16.b Promoure i aplicar lleis i polítiques no discriminatòries en favor del desenvolupament sostenible.

Meta 17.14 Millorar la coherència de les polítiques per al desenvolupament sostenible.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Prosperitat, planeta, pau i aliances

PLANS D'ORDENACIÓ DELS RECURSOS TURÍSTICS (PORT)

L'article 27 de la Llei d'Oci, Turisme i Hospitalitat de la Comunitat Valenciana estableix que els PORT es podran incorporar al Pla General d'Ordenació Urbanística (PGOU) i així adaptar la normativa urbanística vigent a la normativa de gestió específica relativa als recursos i àmbits de planificació turística.

GUIA D'ELABORACIÓ DE PLANS DE DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL TURÍSTIC

Aquesta guia, desenvolupada per la Universitat de València, acompanya als municipis en el procés de planificació estratègica del turisme, oferint pautes per al desenvolupament d'anàlisi, posicionament, programes d'acció i mesurament de resultats

PLANS DE DINAMITZACIÓ I GOVERNANÇA TURÍSTICA

Turisme Comunitat Valenciana ofereix a les destinacions turístiques suport tècnic en la definició de models de desenvolupament turístic i la projecció d'estratègies de creixement i de governança.

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Administració local: compromisos 4 i 5

Administració autonòmica valenciana:
compromisos 1 i 2

Tema 9

ALIANCES I PARTICIPACIÓ

La gestió turística pot realitzar-se des dels Ajuntaments o, en les destinacions més consolidades, a través d'ens gestors públic-privats que principalment presten serveis turístics i realitzen promoció, la qual cosa es coneix com a organitzacions de màrqueting i gestió de destinacions (DMMO, en les seues sigles en anglés).

En la gestió turística local participa en primer lloc el municipi, des de la participació de tots els agents locals. Per a això, ha de comptar amb les aliances necessàries tant de la mateixa Generalitat Valenciana, a través de Turisme Comunitat Valenciana, com d'ens supramunicipals com a mancomunitats, consorcis i diputacions. Les destinacions exerceixen competències pròpies i aprofiten les capacitats de la resta d'administracions i dels diferents actors privats perquè aquesta planificació compte amb la màxima informació, consens i garanties d'èxit. Aquest enfocament col·laboratiu es veu reflectit en el Codi Ètic del Turisme Valencià.

Finalment, és important comptar amb l'opinió dels ciutadans sobre una activitat com la turística que té lloc en l'espai públic i que afecta a múltiples àrees com l'urbanisme o els serveis públics. Els municipis de la Comunitat Valenciana han de facilitar la integració del turisme en la gestió local i fomentar la col·laboració i la participació de la ciutadania en la presa de decisions en l'àmbit turístic.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

82. Constituir un ens de gestió turística públic-privat. Si això no resultara viable, creació d'un òrgan consultiu i de participació que reunisca regularment representants de tots els agents clau públics i privats del turisme del municipi.
83. Constituir grups de treball dins de l'Ajuntament entre turisme i àrees relacionades com a urbanisme, comerç, etc. per a una presa de decisions conjunta en tot allò que afecte l'activitat turística.
84. Constituir àrees de turisme en mancomunitats i altres ens supramunicipals.
85. Realitzar convenis i acords amb Turisme Comunitat Valenciana, conselleries competents i diputacions provincials per a posar en marxa iniciatives a favor del desenvolupament turístic sostenible, d'acord amb l'esperit i la lletra de la Llei de Turisme, Oci i Hospitalitat.
86. Incorporar accions de consulta i participació ciutadana als processos de desenvolupament dels plans que ordenen l'activitat turística del municipi, com a presentacions públiques, tallers, concursos d'idees, etc.
87. Desenvolupar eines tecnològiques com a Apps o utilitzar canals existents com Facebook per a facilitar la participació ciutadana i la comunicació directa, amb bústies de suggeriments, atenció a preguntes, gestió de reclamacions, etc.
88. Implicar les grans empreses en esdeveniments culturals i esportius i projectes turístics del municipi a través dels seus programes de Responsabilitat Social Corporativa (RSC) per a accions de patrocini, co-branding, etc.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 12.a Ajudar els països en desenvolupament a enfortir la seua capacitat científica i tecnològica per a avançar cap a modalitats de consum i producció més sostenibles.

Meta 17.3 Mobilitzar recursos financers addicionals de múltiples fonts per als països en desenvolupament.

Meta 17.16 Millorar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible, complementada per aliances entre múltiples interessats que mobilitzen i intercanvien coneixements, especialització, tecnologia i recursos financers, a fi de donar suport a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en tots els països, particularment els països en desenvolupament.

Meta 17.17 Fomentar i promoure la constitució d'aliances eficaces en les esferes pública, públic-privada i de la societat civil, aprofitant l'experiència i les estratègies d'obtenció de recursos de les aliances.

Meta 17.18 D'ací a 2020, millorar el suport a la creació de capacitat prestat als països en desenvolupament, inclosos els països menys avançats i els xicotets Estats insulars en desenvolupament, per a augmentar significativament la disponibilitat de dades oportunes, fiables i de gran qualitat desglossats per ingressos, sexe, edat, raça, origen ètnic, estatus migratori, discapacitat, ubicació geogràfica i altres característiques pertinents en els contextos nacionals.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Planeta i aliances

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Administració autonòmica valenciana:
compromisos 1 i 8

Empreses: compromís 4

Tema 10

GESTIÓ TURÍSTICA LOCAL SOSTENIBLE I MESURAMENT

Per a aterrar els ODS de l'Agenda 2030 a nivell local és necessari que la pròpia acció municipal es desenvolupe d'acord amb valors com l'eficiència i transparència institucional, la defensa de la igualtat i, òbviament, la protecció del patrimoni natural i cultural, tal com proposa el Codi Ètic del Turisme Valencià. I, a més, cal mesurar. Els municipis han d'identificar com contribuir als ODS, fixar objectius, realitzar un seguiment i, en la mesura que siga possible, quantificar els progressos.

La gestió turística ha d'ocupar-se de promocionar el turisme i també d'anticipar, previndre i gestionar els possibles impactes negatius de l'activitat, com per exemple la saturació. El turisme té lloc en l'espai ciutadà, per la qual cosa afecta i es veu afectat per altres àmbits d'actuació municipal com els serveis públics bàsics (neteja, il·luminació, seguretat, etc.), l'ordenació del territori o la dotació d'infraestructures culturals i esportives, per exemple. Per tant, per a promoure la contribució del turisme als ODS és necessari anar més enllà d'una visió estrictament turística per a treballar en el pla de l'acció local.

RECOMANACIONS PER A LES DESTINACIONS

89. Publicar en el portal Web de la destinació els documents d'interés per a la ciutadania com a plans vigents, projectes proposats, pressupostos, agendes ODS en turisme i memòries relatives a la gestió turística.
90. Incorporar dades relatives a l'activitat turística als portals de dades obertes de la ciutat.
91. Desenvolupar una cistella d'indicadors que permeta quantificar la contribució del turisme en el municipi als ODS.
92. En les destinacions intel·ligents, integrar la plataforma ciutat o desenvolupar quadres de comandament intel·ligents que permeten el monitoratge d'indicadors turístics clau com a fluctuacions estacionals en la demanda, arribades, despesa turística, visites a llocs d'interés, etc. que permeten mesurar els resultats del turisme amb l'objectiu de millorar la gestió turística i quantificar la pressió del turisme sobre els serveis municipals.
93. Implantar plans de mobilitat turística sostenible.
94. Desenvolupar i promocionar itineraris turístics en zones de menor saturació turística amb l'objectiu d'alleujar l'excessiva concentració de visitants en punts concrets de les destinacions.
95. En les destinacions intel·ligents, implantar eines tecnològiques per a la gestió de fluxos turístics amb l'objectiu de descongestionar les zones de major afluència de visitants, mitjançant la instal·lació de sensors, desenvolupament d'Apps i implantació de senyalització turística intel·ligent. Turisme Comunitat Valenciana ha elaborat, en el marc de l'estratègia de Transformació Digital, l'estudi "Afrontant els reptes del overtourism en destinacions patrimonials i naturals a través de Open/Big Data" dins del marc del projecte europeu Herit-Data, que investiga com aplicar tecnologia Big Data en la gestió turística.
96. Monitoritzar i vigilar l'oferta alegal d'allotjaments turístics, especialment en zones urbanes, per a previndre possibles conflictes amb els residents.

97. Desplegar infraestructures esportives i organitzar esdeveniments que fomenten el benestar en residents i ciutadans, especialitzant la destinació en el nínxol de turisme esportiu.
98. Realitzar campanyes de foment de l'oci saludable, el consum responsable de begudes alcohòliques i de prevenció de conductes que posen en perill la seguretat viària.
99. Incorporar criteris de sostenibilitat en la contractació pública en l'àrea de turisme.
100. Elaborar mapes de riscos per al municipi, establir protocols d'actuació davant situacions de catàstrofe i difondre'ls a ciutadania, empresaris i treballadors del sector turístic.

METES A LES QUALS CONTRIBUEIX

Meta 9.4 D'ací a 2030, modernitzar la infraestructura i reconvertir les indústries perquè siguin sostenibles, utilitzant els recursos amb major eficàcia i promovent l'adopció de tecnologies i processos industrials nets i ambientalment racionals, i aconseguint que tots els països prenguen mesures d'acord amb les seues capacitats respectives.

Meta 12.7 Promoure pràctiques d'adquisició pública que siguin sostenibles, de conformitat amb les polítiques i prioritats nacionals.

Meta 12.b Elaborar i aplicar instruments per a vigilar els efectes en el desenvolupament sostenible, a fi d'aconseguir un turisme sostenible que cree llocs de treball i promoga la cultura i els productes locals.

Meta 16.6 Crear a tots els nivells institucions eficaçes i transparents que rendisquen comptes.

Meta 16.10 Garantir l'accés públic a la informació i protegir les llibertats fonamentals, de conformitat amb les lleis nacionals i els acords internacionals.

Meta 17.19 D'ací a 2030, aprofitar les iniciatives existents per a elaborar indicadors que permeten mesurar els progressos en matèria de desenvolupament sostenible i complementen el producte intern brut, i donar suport a la creació de capacitat estadística als països en desenvolupament.

ODS

PILARS AGENDA 2030

Persones, planeta, prosperitat, pau i aliances

PLANS D'INTERVENCIÓ EN ÀMBITS TURÍSTICS (PIAT)

D'acord amb l'article 27 de la Llei d'Oci, Turisme i Hospitalitat de la Comunitat Valenciana, els municipis podran utilitzar els PIAT per a delimitar les zones turístiques saturades o madures i "establir la densitat global màxima de població, les places d'allotjament totals, fixar la seua grandària i característiques i establir paràmetres mínims o màxims de superfície, volumetria, edificabilitat i equipaments."

COMPROMÍSOS CODI ÈTIC DEL TURISME VALENCIÀ

Administració autonòmica valenciana:
compromisos 1, 2 i 4

Empreses: compromís 3

Mapa visual

Aquest mapa visual mostra la correspondència entre els quatre plans de treball de la gestió turística municipal amb els 10 temes desplegats i les 100 recomanacions; i, d'altra banda, amb els 17 ODS, les 54 metes seleccionades i els cinc pilars de l'Agenda 2030.

TEMES

- **1. Un turisme sostenible integrat en l'economia local**
 - Paraules clau: cadenes de valor de proximitat, medi rural, foment econòmic.
 - Recomanacions 1-7
- **2. Innovació i tecnologia per a competir millor**
 - Paraules clau: competitivitat, qualitat, itinerari de viatge, digitalització, DTI.
 - Recomanacions 8-17
- **3. Turisme i protecció del patrimoni natural i cultural**
 - Paraules clau: sostenibilitat, conservació, patrimoni, medi natural.
 - Recomanacions 18-29
- **4. Ús eficient dels recursos i consum responsable**
 - Paraules clau: eficiència energètica, residus, certificació, economia circular.
 - Recomanacions 30-42
- **5. Sensibilització: creant consciència**
 - Paraules clau: consciència ambiental, visió compartida, col·laboració.
 - Recomanacions 43-55
- **6. Igualtat, inclusió i gènere en turisme**
 - Paraules clau: exclusió, discriminació, igualtat, accessibilitat, discapacitat, dones.
 - Recomanacions 56-67
- **7. Formació, competències professionals i ocupació digna**
 - Paraules clau: capital humà, ocupació digna, igualtat, hospitalitat, capacitat.
 - Recomanacions 68-75
- **8. Planificació de la destinació**
 - Paraules clau: pla, projecte, vertebració, agenda de desenvolupament, governança.
 - Recomanacions 76-81
- **9. Aliances i participació**
 - Paraules clau: ens gestors, mancomunitat, diputació, Generalitat Valenciana, gestió local.
 - Recomanacions 82-88
- **10. Gestió turística local sostenible i mesurament**
 - Paraules clau: eficiència, gestió local, serveis públics, indicadors.
 - Recomanacions 89-100

PLANS DE TREBALL

- 1 El sector turístic local
- 2 El territori
- 3 Les persones
- 4 La governança

ODS

- 1 Fi de la pobresa
- 2 Fam zero
- 3 Salut i benestar
- 4 Educació de qualitat
- 5 Igualtat de gènere
- 6 Aigua neta i sanejament
- 7 Energia assequible i no contaminant
- 8 Treball decent i creixement econòmic
- 9 Indústria, innovació i infraestructura
- 10 Reducció de les desigualtats
- 11 Ciutats i comunitats sostenibles
- 12 Producció i consum responsables
- 13 Acció pel clima
- 14 Vida submarina
- 15 Vida d'ecosistemes terrestres
- 16 Pau, justícia i institucions sòlides
- 17 Aliances per a aconseguir els objectius

Persones

Planeta

Prosperitat

PILARS AGENDA 2030

Planeta

Pau

Aliances

A person is holding a large stack of books in front of a brick wall. The books are of various sizes and colors, with some spines visible showing titles like 'The Index and Map' and 'The Index and Map'. The person's hands are visible at the bottom of the stack. The background is a grey brick wall.

6. Per a saber més

A continuació s'inclou un llistat de documents de referència que apareixen al llarg del document, perquè el lector pugui ampliar la informació sobre els temes més rellevants per al seu municipi.

COMUNITAT VALENCIANA

- [Llei 15/2018, 7 de juny, de la Generalitat, de turisme, oci i hospitalitat de la Comunitat Valenciana.](#)
- [Codi Ètic del Turisme Valencià. Per un turisme responsable i sostenible.](#)
- [Aliança de Ciutats per al Desenvolupament Sostenible en la Comunitat Valenciana. Gener 2016.](#)
- [Els Objectius de Desenvolupament Sostenible: Guia Informativa per a les Organitzacions de la Societat Civil.](#)
- [La Comunitat Valenciana i la implementació dels ODS a nivell local: Una Comunitat compromesa amb la Cooperació i l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. Maig 2016.](#)
- [Full de ruta per a ciutats i pobles de la Comunitat Valenciana. Febrer 2017.](#)
- [Mapa de seguiment de la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en la Comunitat Valenciana. Desembre 2017.](#)
- [Articulació, implantació i compromís per al compliment de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible en la Comunitat Valenciana. Abril 2018.](#)
- [Els ODS i el Sector Privat: Oportunitats d'Acció en la Comunitat Valenciana. Gener 2019.](#)
- [Cartografia dels ODS en l'Administració de la Generalitat Valenciana.](#)

- [Serveis Turisme Comunitat Valenciana a municipis.](#)
- [La Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana.](#)
- [Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana \(CEACV\).](#)
- [Pla Bon profit contra el desaprofitament alimentari.](#)
- [Indicadors de l'Estratègia Valenciana de Canvi Climàtic i Energia.](#)
- [Paisatges Turístics Valencians.](#)

ESPANYA

- [Pla d'acció per a la implementació de l'Agenda 2030. Cap a una estratègia Espanyola de Desenvolupament Sostenible.](#)
- [Xarxa Espanyola del Pacte Mundial.](#)
- [Xarxa Espanyola per al Desenvolupament Sostenible.](#)
- [El sector privat davant els ODS: Guia pràctica per a l'acció. Xarxa Espanyola del Pacte Mundial.](#)
- [Gestió municipal del patrimoni historicocultural - FEMP.](#)
- [Guia de contractació pública sostenible.](#)

NACIONS UNIDES

- [Agenda 2030, Objectius de Desenvolupament Sostenible. Resolució aprovada per l'Assemblea General el 25 de setembre de 2015 i desplegament d'objectius, metes i indicadors.](#)
- [Pàgina de Nacions Unides dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.](#)
- [Objectius de Desenvolupament Sostenible. El que els governs locals haurien de saber.](#)
- [Caixa d'eines per a localitzar els Objectius de Desenvolupament Sostenible.](#)
- [Plataforma Tourism4SDGs per a fer del turisme una eina de consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.](#)

Aquest document ha sigut elaborat per a Turisme Comunitat Valenciana per

globaldit

© Turisme Comunitat Valenciana, 2019

Projecte editorial: globaldit
Depòsit legal:

GENERALITAT
VALENCIANA

